

3. Дакалюк О. О. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2020. Вип. 58. С. 35–48.
4. Дідух Л. І. Інформаційно-комунікативна компетентність викладача. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. 2013. № 32–33 (36–37). С. 150–155.
5. Ігнатович О. М. Інформаційно-комунікативні технології в професійному консультуванні особистості. *Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя (Forum-SOIS, 2020)* : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. WEB-форуму (Київ – Харків, 25–27 березня 2020 р.). Харків : Мадрид, 2020. С. 257–259.

Герлянд Тетяна Миколаївна,

доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник,

завідувач відділу змісту і технологій професійної освіти

Інституту професійної освіти НАПН України

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ: ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ

Енергоефективність сьогодні виступає ключовою основою енергетичної політики ЄС, спрямованої на зменшення свого впливу на довкілля та клімат. Україна так само має прагнути найвищих стандартів енергоефективності. Сьогодні це питання є одним із пріоритетних, оскільки за світовими оцінками Україна посідає друге місце за рівнем енергоємності [4]. Енергоефективність у сучасному світі виходить далеко за межі простої економії ресурсів, трансформуючись у стратегічний імператив для забезпечення сталого розвитку та національної безпеки, виступаючи не лише шляхом подолання енергетичної

кризи, а й фундаментальним елементом зменшення негативного впливу на довкілля. Таке розуміння енергоефективності відображає її еволюцію від суто технічного або економічного питання до широкого концепту, що охоплює спільну відповідальність та стійкість держави.

Сьогодні підготовка майбутніх фахівців у закладах професійної освіти здійснюється на основі відповідних стандартів, структурування змісту яких базується на компетентнісному підході, що передбачає формування і розвиток у здобувачів освіти ключових та професійних компетентностей. Ключові компетентності надають змогу особистості зрозуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію [3]. Професійні компетентності визначають здатність особи в межах повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку. При цьому одними з ключових компетентностей є екологічна та енергоефективна, які включають знання: з основ енергоефективності; нормативно-правових актів у сфері енергозбереження, екології; способів енергоефективного використання матеріалів, ресурсів, та енергозберігаючого обладнання у професійній діяльності та побуті; способів енергозаощадження на підприємстві; правил сортування сміття, утилізації відходів; основ раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів; способів збереження та захисту екології в професійній діяльності та побуті, а також уміння: раціонально використовувати енергоресурси, витратні матеріали у професійній діяльності та побуті; використовувати енергоефективне устаткування; дотримуватися екологічних норм у професійній діяльності та побуті.

Екологічна та енергоефективна компетентності формуються впродовж освітньої програми в залежності від результатів навчання. Формування енергоефективної компетентності у здобувачів освіти має низку важливих аспектів, зокрема: практичне значення (більшість професій, які здобуваються в

зкладах професійної освіти, так чи інакше пов'язані з енергоспоживанням (будівництво, електрика, технологічні процеси тощо). Тому знання принципів енергозбереження – це не додаткова навичка, а обов'язкова складова фахової підготовки); формування екологічної свідомості (енергоефективна поведінка у повсякденному житті стає нормою у багатьох країнах світу. Виховання відповідального ставлення до ресурсів у молоді сприяє формуванню культури сталого розвитку); затребуваність на ринку праці (сучасний ринок вимагає фахівців, які не лише виконують технічні завдання, а й здатні оцінити енергетичну ефективність процесів, запропонувати оптимізаційні конкурентоспроможність випускників); інтеграція в європейський освітній простір (розвиток енергоефективної компетентності відповідає вимогам міжнародних стандартів і сприяє гармонізації української професійної освіти з європейськими освітніми моделями) [2, с. 11–13].

Отже, енергоефективна компетентність є важливим елементом підготовки сучасного фахівця. Її формування у закладах професійної освіти – стратегічно важливий крок до модернізації, підвищення її якості та практичної цінності, сприяє формуванню відповідальних фахівців, здатних працювати у відповідності до екологічних стандартів.

Наприклад, майбутні фахівці будівельної галузі повинні не лише володіти традиційними професійними навичками, а й мати розвинену енергоефективну компетентність, яка дозволяє приймати раціональні технічні рішення у процесі проектування, зведення та модернізації будівель [1]. Основні напрями формування такої компетентності включають: засвоєння сучасних будівельних технологій, розуміння нормативно-правових вимог, практичне застосування принципів енергоефективності, формування екологічної та професійної відповідальності.

Крім того, важливо інтегрувати у навчальні програми міждисциплінарні модулі, що поєднують знання з природничих наук, охорони праці – це дозволяє створити цілісне бачення екологічності та енергоефективності як комплексної професійної навички.

Список використаних джерел:

1. Гайдук О. В., Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Півторацька Н. В., Пятничук Т. В.. Технології утеплення фасадів будівель: підручник. Житомир: «Полісся», 2021. 362 с.
2. Герлянд Т. М., Гоменюк Д. В., Дрозіч І. А., Каленський А. А., Пащенко Т. М., Пятничук Т. В. Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі: методичний посібник. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2025. 176 с.
3. Кошук О. Б., Лузан П. Г., Мося І. А., Герлянд Т. М., Романов Л. А. Сільськогосподарські і меліоративні машини: навчальний посібник. Київ: ІПТО НАПН України, 2015. 291 с.
4. Цапенко М. Модель методики формування енергозберезувальної компетентності на уроках фізики в учнів закладу загальної середньої освіти. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2019. Вип. 2. С. 125–134.

Галісевич Вадим Григорович,

аспірант спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Науковий керівник: Маринченко Євгеній Олегович,

доктор філософії, доцент кафедри професійної освіти

та технологій сільськогосподарського виробництва

Глухівського НПУ ім. О. Довженка

**ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ
ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ
БУДІВЕЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ**